
XVI
ZESTOA XVI. MENDEAN
(1551)

Iñaki Azkune Mendia

© Iñaki Azkune Mendia
Argazkiak: Iñaki Azkune Mendia
Maketazioa eta diseinua: Bizente Dávila
Laguntzailea:

Lege-gordailua: SS

ZESTOAKO UDALA

(1551)

1. 1551. URTEA.....	3
1.1. Zestoarren testamentu eta kodiziloak.....	3
1.1.1. Zestoar baten testamentua	3
1.1.2. Marina Artigaren testamentua eta kodiziloak.....	3
1.1.3. Maria Lopez Aranetakoaren testamentua	5
1.1.4. Katalina Etorraren testamentua	6
1.1.5. San Joan Egañaren testamentua.....	7
1.1.6. Joan Errementariren testamentua eta onespenak.....	8
1.1.7. Grazia Gesalagaren testamentua.....	10
1.1.8. Domikutza Aialderen testamentua.....	11
1.1.9. Maria Joanez Lizarraraskoaren kodiziloa.....	12
1.1.10. Martin Arzallusen testamentua	13
1.1.11. Maria Ipintzaren testamentua eta kodiziloa.....	13
1.2. Zestoarren eta inguruko ezkontza-kontratuak	14
1.2.1. Otxoa Sebastian Berriatuaren eta Maria Perez Lilikoaren arteko ezkontza.....	14
1.2.2. Martin Akertzaren eta Katalina Dornutegiren arteko ezkontza.....	17
1.2.3. Anton Olearen eta Ana Perez Areitzagakoaren arteko ezkontza	18
1.2.4. Anton Errementariren eta Maria Olidenen arteko ezkontza	20
1.2.5. Joan Aranbururen eta Grazia Azkueren arteko ezkontza	21
1.2.6. Domingo Garratzaren eta Maria Martinez Lizasokoaren arteko ezkontza.....	22
1.2.7. Joan Egañaren eta Domikutza Isastiren arteko ezkontza	23
1.2.8. Martin Lizarraratsen eta Maria Zubeltzuren arteko ezkontza	25
1.2.9. Martin Acostaren eta Maria Indoren arteko ezkontza	26
1.3. Zestoa, Aizarna, Santa Engrazia, Aizarnazabalgo eta Iruñeko elizetako agiriak	27
1.3.1. Zestoako elizako agiriak.....	27
1.3.2. Aizarnako elizako agiriak.....	28
1.3.3. Aizarnazabalgo elizetako agiriak.....	28
1.3.4. Santa Engraziako ermitako agiriak eta kanpai berria.....	29
1.3.5. Iruñeko elizako agiriak.....	30
1.4. Zestoako Kontzejuaren bilerak eta tratuak.....	30
1.4.1. Probintziaren Batzarretara prokuradoreak bidaltzeko bilerak.....	30
1.4.2. Herriari ardoa, olio eta haragia hornitzeko egindako bilerak	32
1.4.3. Gallari, Etorrasaroe eta Zelaitxikietako herri-basoak Joan Zigarani saltzeko egindako bilera	33
1.4.4. Joan Zigaranez Kontzejuari basoak hartu zizkiolako sortutako zentsua.....	36
1.4.5. Zestoako Kontzejuaren basoak kudeatzeko eta saltzeko baldintzak	36
1.4.5.1. Zestoako Kontzejuaren basoak ikatza egiteko saltzeko ipinitako baldintzak	36

1.4.5.2. Basoen ezaugarriak eta ateratzeko epeak	37
1.4.5.3. Kontzejuaren basoak salduz egindako enkantea onestea	38
1.4.5.4. Etorrasaroe eta Zelaitxikietako basoen dirua egoki kudeatzeko ordenantzak.....	38
1.4.5.5. Kontzejuak emandako ahalordea herri-basoak enkantean sal zitzaten	40
1.4.5.6. Herri-basoetako ordenantzak onartuz Kontzejuak egindako agiria	40
1.4.5.7. Kontzejuak herri-basoen salmenten berri emateko bilera	41
1.4.5.8. Kontzejuak herri-basoak enkantean emateko egindako bilerak	41
1.4.6. Iruñera eramandako artilleriaren arazoa	42
1.4.7. Kontzejuaren kontuak erakutsiz eta onartuz egindako bilera.....	43
1.4.8. Kontzejuaren beste zenbait gairi buruzko bilerak	44
1.5. Joan Perez Lilikoaren tratu eta agiriak.....	45
1.5.1. Joan Perez Lilikoak emandako ahalordeak	45
1.5.2. Joan Perez Lilikoak emandako ordainagiriak (urtarrila-ekaina bitartekoak).....	48
1.5.3. Joan Perez Lilikoak emandako ordainagiriak (uztaila-abendua bitartekoak)	49
1.5.4. Liliko zenbait arroparen inbentarioa	50
1.5.5. Joan Perez Lilikoak egindako zenbait salerosketa	50
1.5.6. Bedamako Linatzetabekoa baserriaren errentamendu-kontratua	52
1.5.7. Bedamako Saletxea baserriaren errentamendu-kontratua	53
1.5.8. Sastarrain baserriaren errentamendu-kontratua.....	55
1.5.9. Joan Perez Lilikoaren obligazio-agiriak (urtarrila-apirila bitartekoak).....	56
1.5.10. Joan Perez Lilikoaren obligazio-agiriak (maiatza-abuztua bitartekoak)	57
1.5.11. Joan Perez Lilikoaren obligazio-agiriak (iraila-abendua bitartekoak).....	61
1.6. Antonio Lizarraratsen tratu eta agiriak.....	62
1.6.1. Antonio Lizarraratsen obligazio-agiriak.....	62
1.6.2. Antonio Lizarraratsen ordainagiriak.....	64
1.6.3. Aizarnako Ibarra etxea eraikitzekeo tratuak.....	66
1.6.4. Antonio Lizarraratsen gainerako tratu eta agiriak	67
1.7. Nikolas Martinez Egiakoaren tratu eta agiriak.....	68
1.7.1. Iraetako burdinolako alkabala, albala eta hamarren zaharrari buruzko auzia	68
1.7.1.1. Azpeitia, Azkoitia, Zestoa eta abarretako burdinoletako alkabala, albala eta hamarren zaharra.....	68
1.7.1.2. Gipuzkoako burdinolek zuten errege-pribilegioa	69
1.7.1.3. Pedro Mejiarentzako bigarren errege-agindua	69
1.7.1.4. Auziaren jarraipena.....	69
1.7.1.5. Pedro Mejia epailearen galderak eta aginduak.....	70

1.7.1.6. Auziaren bigarren jarraipena	71
1.7.1.7. Pedro Mexia epaileak exekutaturiko ondasunak	72
1.7.1.8. Iñigo Goiatzen auzia	73
1.7.1.9. Nikolas Martinez Egiakoa, Iñigo Goiatz eta Joan Zigaranen auziaren jarraipena	73
1.7.1.10. Nikolas Martinezen gainerako tratu eta agiriak	74
1.8. Blas Artazubiagaren obligazio-agiriak eta ordainagiria	76
1.9. Maria Nikolas Zabala-Lasaoren kontratu eta ahalordeak	77
1.10. Joan Fernandez Arreitzakoaren auzi, tratu eta agiriak	78
1.10.1. Joan Fernandez Arreitzakoaren eta Joaniko Arronaren arteko auzia	78
1.10.2. Joan Fernandez Arreitzakoaren gainerako agiriak	80
1.11. Domingo Arretxe-Etxenagusia hargin-maisuaren kontratu eta agiriak	82
1.12. Joan Perez Areitzagakoaren tratu eta agiriak	83
1.13. Maria Perez Arronakoaren tratu eta agiriak	84
1.14. Maria Otxoa Akertzakoaren tratu eta agiriak	87
1.15. Joan Errementariren kontratu eta agiriak	88
1.16. Joan Zigaranen tratu eta agiriak	89
1.17. Joan Armendiaren obligazio-agiria, ordainagiria eta ahalordea	92
1.18. Fernando Olazabal medikuaren agiriak	92
1.19. Joan Fernandez Olazabalgoaren tratu eta agiriak	93
1.20. Martin Lizarrarats, Maria Perez Lizarraraskoa eta Ana Lizarraratsen agiriak ..	95
1.21. Maria Akertza adingabearen agiriak	97
1.21.1. Martin Akertza eta Andres Martinez Malleakoa auzitan Maria Akertzaren tutoretzagatik	99
1.21.2. Auziaren jarraipena korrejidorearen aurrean	100
1.21.3. Auziaren jarraipena eta korrejidorearen epaia	100
1.21.4. Maria Akertzak San Joan Idiakaitzi eta emazteari ezarritako zentsua ..	101
1.22. Martin Landetaren tratu eta agiriak	101
1.23. Grazia Egañaren eta Ana Aisororen agiriak	103
1.24. Martin Zubiaurreren tratu eta agiriak	104
1.25. Joan Zugastiren tratu eta agiriak	105
1.26. Pedro Altzolarats, Martin Arano eta Domingo Nafarmendiren agiriak	106
1.27. Iñigo Goiatz, Joan Etxenagusia eta Katalina Errezustaren agiriak	108
1.28. Martin Artazubiaga, Maria Artazubiaga, Martin Indo eta Maria Anton Indoren agiriak	110
1.29. Martin Egia, Pedro Esnal eta Joan Perez Etxeberrikoaren agiriak	112
1.30. San Joan Elgoibar, Ramos Edarritzaga eta Joan Uzgangaren agiriak	113
1.31. Martin Arzallus, Katalina Lopez Zabalakoa, Maria Areitzaga eta Katalina Akertzaren agiriak	114
1.32. San Joan Amilibia, Joan Martinez Akoakoa eta Bartolome Etxaberen agiriak	116
1.33. Martin Acosta, Kristobal Olaskoaga eta Domingo Garratzaren agiriak	117
1.34. Pedro Akoa, San Joan Idiakaitz eta Tomas Olaberriaren agiriak	118
1.35. Joan Aialde, San Joan Artazubiaga eta Domenja Akoabarrenaren agiriak	119

1.36. Jakobo Gesalaga, Maria Perez Aizarnatekoa eta Gregorio Ariztondoren agiriak	120
1.37. Andres Aranburu, Maria Joanez Zuubekoa eta Jofre Igartzaren agiriak	122
1.38. Grazian Etorraetxea, Anton Baltzola eta Margarita Sastarrainen agiriak	122
1.39. Joan Legarda, Gabriel Artzubiaga eta Maria Joanez Ibañetakoaren agiriak	124
1.40. Bartolome Larretxe, Joan Bengoetxea eta Katalina Jauregiren agiriak	126
1.41. Joan Mazkieranen, Joan Arberen eta Bizente Sorazuren agiriak	126
1.42. Kristiana Agaramont, Pedro Ausoroetxea, Domingo Agote eta Maria Perez Lizarraraskoaren agiriak	127
1.43. Domenja Aizarna Joan Anton Ermua eta Domingo Lasaren agiriak	129
1.44. Julian Otalora, San Joan Luberriaga eta Maria Joanez Zabalakoaren agiriak	129
1.45. Beste zenbaiten tratu eta agiriak	131
1.46. Gipuzkoako Batzarrak, etab.	132
2. OHARRAK	134

AGIRITEGIA

1551. urtarrileko agiriak [XV. m. (51-I) 1] - [XVI. m. (51-I) 31]	137
1551. otsaileko agiriak [XV. m. (51-II) 1] - [XVI. m. (51-II) 24]	177
1551. martxoko agiriak [XV. m. (51-III) 1] - [XVI. m. (51-III) 17]	215
1551. apirileko agiriak [XV. m. (51-IV) 1] - [XVI. m. (51-IV) 21]	241
1551. maiatzeko agiriak [XV. m. (51-V) 1] - [XVI. m. (51-V) 38]	267
1551. ekaineko agiriak [XV. m. (51-VI) 1] - [XVI. m. (51-VI) 28]	333
1551. uztailako agiriak [XV. m. (51-VII) 1] - [XVI. m. (51-VII) 37]	387
1551. abuztuko agiriak [XV. m. (51-VIII) 1] - [XVI. m. (51-VIII) 26]	439
1551. iraileko agiriak [XV. m. (51-IX) 1] - [XVI. m. (51-IX) 33]	473
1551. urriko agiriak [XV. m. (51-X) 1] - [XVI. m. (51-X) 22]	521
1551. azaroko agiriak [XV. m. (51-XI) 1] - [XVI. m. (51-XI) 24]	561
1551. abenduako agiriak [XV. m. (51-XII) 1] - [XVI. m. (51-XII) 17]	587

ERANSKINAK

ZESTOAKO ALKATEAK XVI. MENDEAN (1551)	605
XVI ZESTOA XVI. MENDEAN (1551). IRUDIEN OINAK	609

BESTE ZENBAIT AURKIBIDE

GAIKAKO AURKIBIDEA	615
AURKIBIDE ONOMASTIKOA	629